N. 209. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Nieuws-

Wetenschappelijk Blad.

Zondag en Maandag 17 en 18 December.

AFKONDIGING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, ontvangen hebbende eene missive van den Heere Controleur der Directe Belastingen alhier, van den 13. December 1837 n°. 478, ten geleide van een Supplétoir negen maands Kohier voor de Personele Belasting, Lett. A n°. 4, over het dienstjaar 1837.

Gezien de wet van den 29sten Maart 1833, (*Staatsblad n°. 4*) houdende belasting op het Personeel.

Maken bij deze aan de Ingezetenen dezer Stad bekend, dat gemelde Kohier op den 1sten December jl. door Z. E. den Heere Gouverneur dezer Provincie is executoir verklaard, en ter invordering aan den Ontvanger overgegeven, zullende dus een iegelijk na bekomen kennisgeving van zijnen aanslag, verpligt zijn, dien, in voege als daarbij in overeenkomst met art. 44 der wet zal zijn opgegeven, te voldoen, op pene van parate executie, terwijl de zoodanigen, die hun aanslag-billet niet hebben ontvangen, zich van een dubbel van hetzelve kosteloos ten kantore des Ontvangers zullen kunnen voorzien, en zij, die zouden vermeenen, dat de aanslag niet overeenkomstig is, met hunne opgave of met de plaats gehad hebbende taxatie, opneming en telling, zich deswege zullen kunnen beklagen binnen den tijd van eene maand na de dagteekening van hun aanslag-billet.

En opdat niemand hieromtrent ontwetenheid voorwende, zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en aangeplakt.

BREDA, 14 December 1837.

DE ROY, vt.
Ter ordonnantie van dezelve,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUKES.

Frankrijk.

PARIJS, den 14den December.

De ministeriele bladen bewaren heden het stilzwijgen over het groote tooneel, waarvan gisteren door *la Charte* gewag werd gemaakt. De *Gazette des Tribunaux* geeft de namen op van de personen die in verzekerde bewaring zijn genomen, en waarvan gisteren het getal zeer overdreven opgegeven werd; het zijn: zekere geneesheer *Brouad*, bij wien men wapentuig en vele papieren heeft in beslag genomen; een handelbediende *Giraud* uit Savoije, een engelsch schoenmaker *Cloupell*; een werktuigkundige *Schloub* geheeten, en eindelijk zekere Mlle. *Grouvelle*, die zich vroeger door hare overdrevene staatkundige gevoelens onderscheiden heeft, en door wie in den tijd bloemen op de graven van *Morey* en *Pepin* werden gestrooid. Men had bij haar belangrijke papieren in beslag genomen; onder anderen, een brief van nog versche dagteekening door *Hubert*, haar uit Boulogne geschreven, waarin hij haar zijne geldverlegenheid te kennen gaf, die hem belette naar Parijs te komen, ja zelfs zijne rekening in het logement te betalen, indien zij hem niet ter hulp kwam. Ten aanzien van *Hubert* herinnert men zich, dat hij zich tijdens den aanslag van Neuillij, steeds door zijne hevige onbeschofte taal onderscheidde, en zich daardoor bij de instructie reeds een jaar gevangenis op den hals haalde; bij de debatten antwoordde hij slechts met scheldwoorden en bedreigingen, waardoor de president der assisen genoodzaakt was hem te verwijderen en in zijn afwezen het vonnis uit te spreken. *Hubert* is iemand van middelbare grootte, met ros haar en bakkebaarden en zeer onaangename trekken. Zijn ouderdom is niet 46, maar 26 jaren. — De regter van instructie heeft gisteren de vijf bovenvermelde gearresteerde personen in verhaor genomen.

Hubert is heden in den vroegen morgen in eene postchais door de gendarmerie begeleid aangekomen en in de prefectuur van politie gebragt.

Te Rouaan is zekere heer *Godard*, op van Parijs gekomen, bevel opgelegt en naar herwaarts gevoerd en zijn zijne papieren in beslag genomen.

Heden morgen heeft de heer *Molé* eene bijeenkomst met den minister van binnenlandsche zaken *Montalivet* gehad; de heer Gisquet en de prefect van politie zijn daarna bij den daartoegenomen de gehoepen. Ten einde omtrent zeker de te nemen maatregelen opzigtelijk het komplot.

De toestand van den hertog *van Nemours* is voortdurend het gunstverband te blijven verbeterd gewerden; en is daarbij gegrond, dat de herstelling volkomen zal zijn.

— De schilder *Horace Vernet* is te Parijs teruggekomen van Constantine, de studien en teekeningen medebrengende die hem moeten dienen voor den compositie der schilderijen waarmede hij belast is.

— Men heeft dezer dagen van twee spaansche leeningen gesproken, waarover onderhandeld werd; de een door den heer *Garcia* onder bescherming van Engeland en deszelfs gezant te Madrid, de *Villiers*; de ander door de voorstanders van het koninklijk statuut, waarmede de heer *Aguado* en twee andere parijsche bankiers zouden gemoeid zijn en waarvoor de waarborg van Frankrijk toegezegd werd. Naar men thans nader vernoemt, zijn beide die onderhandelingen nog maar zeer weinig gevorderd en bestaan slechts in eenige losse ontwerpen; terwijl men zeer in twijfel trekt, dat Frankrijk zich tot deze immer tot iets zoude willen verbinden.

— Berigten uit Bona van den 28sten november, houden weinig bijzonders. Zij melden dat er sedert de inneming van Constantine groote verdeeldheden onder de Kabaïlen van Bugia waren ontstaan, en men juist door dien onderlingen twist in de gelegenheid werd gesteld om met verscheiden stamhoofden te onderhandelen. De aanzienlijken van de haven van Stora en de stamhoofden van den omtrek hadden over hunne onderwerping aan het fransch gezag geraadpleegd.

— Uit Bajonne wordt van den 10den gemeld, dat volgens berigten uit Pampeluna van den 9den, de jongste beweging van Eraatzu, waar de Heer [illegible] een konvooi te beschermen, dat op zijn last van Oleron werd gezonden. Hij zelf was daartoe met 22 bataillons tot Legrono voorgegaan, laisnde *Buerens* met tien bataillons te Viana. De brigadier *Firmin Irriate* bezette met 10 bataillons den omtrek van Balmanda naar Medina; hij was belast de bewegingen der karlisten aan den Opper-Ebro te observeren.

— Uit Madrid zijn heden geene nadere tijdingen.

— Heden werd er ter beurze eene aanmerkelijke rijzing in de 5 pCt. renten opgemerkt. Men schrijft zulks toe aan het vertrouwen der speculanten, dat er in de openingsaanspraak niet van de reductie zal gesproken worden; op de 5 pCt. was de rijzing minder merkbaar. Op de beurs werden heden geene staatkundige gerugten of nadere bijzonderheden van het nieuw komplot rondgedragen. De notering was heden: 5 pCt. 108; 3 pCt. 70,75; Nap. rent. 98,15; Sp. Ardoin 20⅝; Port. 19¾; Rom. L. 100⅞.

Nederlanden.

BRUSSEL, den 16den December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren heeft de centrale afdeeling verslag gedaan over het ontwerp nopens de nationale militie, ligting van 1838. De beraadslaging daarover werd bepaald op Maandag ten tien ure. Nog doet de centrale afdeeling verslag over het ontwerp nopens de woelingen; waar over de beraadslagingen bepaald worden vóór die over de wijzigingen in de transitoire wet.

Is ontvangen eene mededeeling van den heer van *Coelhorst*, dat hij wegens ongesteldheid verhinderd wordt de zittingen bij te wonen.

Zijn ontvangen drie verzoekschriften, van zeepsieders te Noord-Holland; van kooplieden te Dordrecht, en van koornwinkeliers te Delft, tegen de belasting van de steenkolen.

Aan de orde is de beraadslaging over de begrooting van [illegible] ten, dienst 1838.

De heer *de Bordes* zou meer volledigheid in de toelichting der begrooting verlangd hebben. Hij zegt dat de tijden [illegible] staatkundige tusschenstand voor ons zal opheffen, [illegible] nabij schijnt, zoodat denkelijk in het aanstaande voorjaar [illegible]

aanvulling van de uitgaven voor oorlog en marine noodzakelijk zal zijn. Hij vindt bezwaar in het pro memoire trekken der dotatie van het Amort. Sijndicaat, had verlangd dat ook in uitgave waren gebragt de volle renten der 5 pCt. werkelijke schuld, en daartegen in ontvang de 5 millioen renten der schuld, ten laste der overzeesche bezittingen. Eene vroegere bewilliging der kamer in de thans voorgeslagene handel wijs was slechts uit zucht tot tot bevordering van gemeen overleg geschied. De spreker gaat verschillende aanmerkingen, in de afdeelingen gemaakt, na, doch meent dat het goede in de begrooiing van uitgaven het min verkieslijke overtreft, en zal zich daarvoor verklaren. Hij dringt bij de Regering aan op het zoo veel mogelijk uitbreiden van het stelsel van bezuiniging, en hoopt dat de regering in een volgend jaar aan verschillende aanmerkingen der kamer zal te gemoet komen. Wat de middelen betreft, kan hij niet instemmen met de vermindering van opcenten, en heeft vooral ook bezwaar wegens het voorgestelde nopens het middel van de suiker. De leden, die met hem tegen de vermindering van opcenten zijn, zijn van oordeel, dat het ongeraden is daarvoor een schijn voor gunstiger toestand der openbare geldmiddelen te geven, dan voor alsnog werkelijk het geval is.

De heer *Verwey-Meijer* ontwikkelt de bezwaren, welke hem tegen de begrootingswetten zijn overgebleven. Hij acht ze niet volkomener, maar minder onvolkomen dan in vorige jaren. Hij had meer opheldering nopens verschillende takken van uitgaven verlangd. De Regering — hetzij met eerbied gezegd — beroept zich te zeer op bezit van eigen kennis en overtuiging; de spreker stemde toe, dat zij die zoude bezitten, doch ook de vertegenwoordiging moest in die kennis en overtuiging kunnen deelen. Vooreerst vraagt hij meerdere bezuiniging. Hij erkent dat geene bekrompene zucht tot spaarzaamheid, liever gierigheid, moet aangenomen worden; doch dit nam, zijns inziens, niet weg, dat er meer zou kunnen bezuinigd worden. Een voorbeeld brengt hij bij het voortdurend bestaan van drie hooge scholen; hij voor zich stemt in, dat hooge belangen dit bestaan voor louter fiscale belangen doen trekken; doch het is de vraag of de meerderheid der kamer zulks beaamt? Hij meent eene neiging te bespeuren, om globale, niet gebijzonderde nummers in de begrooting op te nemen, en onbepaalde antwoorden te geven. Een vertegenwoordigende regeringsvorm vordert onderzoek en overtuiging, tot het verlangen van gemeen overleg. De verpligting van een' Nederlandschen vertegenwoordiger kan niet berusten op eene blagepreuk. Elke achterhoudendheid is wolhaast zich zelve ter straf. Beter geene begrooting, dan eene, waarvan niet de ware toestand van zaken blijkt. Hieraan de onderhavige begrooting toetsende, vindt hij die niet beantwoordende aan dit beginsel; de uitgaven voor oorlog en marine voorloopig doch niet de begrooting ontrokken; de operatien voor de schuld slechts gedeeltelijk daarop voorkomende; vele posten niet daarop gesteld, enz. Hij met de toekomst des lands zoo somber niet in als velen willen; integendeel, bij ontwikkeling onzer hulpbronnen, vleit hij zich niet dagen van geluk voor het Vaderland; doch hij gelooft dat groote gevaren over ons het hoofd hangen, wanneer wij geene juistheid en regelmatigheid in geldelijk beheer invoeren. Hierna treedt de spreker in onderscheidene bijzonderheden, ten beloope, dat, zijns inziens, van de grondwet wordt afgeweken door eenige bij de onderhavige begrooting voorgeslagen bepalingen nopens de schuld. Hij deelt het gevoelen met, dat het brengen van ƒ 5,600,000, wegens renten ten laste van de overzeesche bezittingen, niet bij aftrek van de renten der 5 pCt. werkelijke schuld maar in ontvang, slechts eene zaak van *vorm* zou zijn; maar gelooft dat het nationaal crediet zulks eischt. Hij gaat de operatien van het Amort. Sijndicaat na, en zou ook hierin meer klaarheid verlangen; hij is mede tegen het aflaten van de dotatie voor dat ligchaam van de begrooting. Hij vindt het vreemd, schulden aan te gaan om lasten te verminderen. Eens verminderd, kunnen deze niet ligt weder opgelegd worden. Hij zegt, dat de diplomatie niet altijd door nota's en protocollen den vrede zal kunnen bewaren, en het daarom pligt is, onze geldmiddelen in tijds wel te regelen, en niet eindig geschokt te worden. Hij zal nadere inlichtingen van den minister afwachten.

De heer *Luzac* had over den in- en uitwendigen toestand van zaken willen gewagen, als noodzakelijk aan de beoordeeling van de begrootingswetten verbonden. Wat de uitwendige aangelegenheden betreft, deswege meent hij echter, ook bij de bekendheid van zijne gevoelens, en om de moeijelijkheid om binnen zijne vrijheid te blijven, niet te moeten uitweiden. Wat het binnenland betreft, vraagt hij de aandacht der kamer in op de zaak der zoogenaamde afgescheidenen in het godsdienstige; hij meent, dat het tijd is, om alle spanning daarover te doen ophouden; hij is verre van het gevoelen der afgescheidenen te deelen; doch meent, dat het hoofdzaak nopens de godsdienst eene ruime uitlegging toelaat; en dat b. v. militaire inlegeringen een einde moeten nemen. Een ander onderwerp is, zegt de spreker, de flaauwheid in de invoering van de organisatie der regterlijke magt, nog steeds aan den dag gelegd. Hij merkt ook vertraging op in het uitgeven van de reeds aangenomen, en het voorstellen van een nieuw strafwetboek. Hij vreest daarom, dat het jaar 1838 wel eens zonder finale invoering van het nieuwe gebouw van wetgeving zal kunnen overgaan. Hij had gaarne den tijd gedaagd gezien, dat tot de behandeling voor de begrooting bij hoofdstukken, en de herziening der grondwet, in 1831 toegezegd, had kunnen zijn overgegaan. — In bijzonderheden over de begrooting komende, deelt hij de aanmerkingen van de vorige sprekers. Hij acht het niet voorbarig reeds nu voor de volle rentebetaling voor de volgende dienst voordragten te doen. — Hij zal moeten verzoeken dat deze begrooting in nadere overweging worde genomen.

De heer *Roëll* meent, dat, zonder afschaffing van bestaande, nimmer bezwaarlijk bezuinigingen van aanzienlijken aard in het binnenlandsch beheer zal kunnen maken. — Het niet brengen in uitgave der 5 pCt. werkelijke schuld, en in ontvang der ƒ 5,600,000 renten, en andere onderwerpen, welke tot bedenkingen hebben aanleiding gegeven, worden, zijns inziens, niet voldoende in de antwoorden der regering geregtvaardigd. Hij zal nadere inlichtingen afwachten.

De heer *Vijfhuis* ziet zich, op de door de vorige redenaars ontwikkelde gronden, verhinderd om zijne goedkeuring aan de begrooting te geven. Ook hij behoort intusschen niet tot degenen, die den toestand onzer geldmiddelen hopeloos beschouwen, en gelooft dat, na de beëindiging der staatkundige geschillen, onze staatshuishouding op een voet kan worden gebragt, welke de welvaart des lands zal kunnen verzekeren.

De heer *Backer* zegt dat, toen hij in de laatste jaren zijne toestemming had gegeven aan begrootingen, bij de meest mogelijke bezuiniging in de toekomst hoopte; doch hij ziet de dagelijksche uitgave weder vermeerderd. Hij treedt in eenige bijzonderheden, bepaaldelijk over de administratie van den waterstaat en nijverheid. Zoodra zich slechts de gelegenheid aanbiedt, moet men tot de bepalingen der grondwet, waarvan door den aard der buitengewone omstandigheden, eenigermate nopens de begrootingen is afgeweken, terug komen. De spreker meent, dat zulks voor 1838 bereid, geschieden kon. Reeds nu had al wat voor dat jaar waarschijnlijk buitengewoon voor oorlog noodig zal zijn, voorgedragen kunnen worden. Ook hij deelt in de door vorige redenaars gemaakte bezwaren omtrent de schuld en het sijndicaat. Ook hij heeft bezwaar tegen de vermindering van opcenten. — Zoo lang de vermindering van strijdkrachten onmogelijk is, moet men nog aan geene eigenlijke vermindering van lasten, sinds den belgischen opstand met zoo veel vaderlandsliefde opgebragt, denken.

De heer *Romme* verklaart zich tegen de voordragt nopens de uitgaven, en voor de middelen.

De heer *Hooft* had mede de voorziening, ten aanzien van de volle rentebetaling, reeds nu verlangd. Dienaangaande verklaart hij zich voor het weglaten van de dotatie voor het amortisatie sijndicaat, en wel om het altijd nog ongewone van den tegenwoordigen stand van zaken. Hij had liever gezien, dat de vermindering van lasten tot eene vermindering van schuld ware besteed; doch hij wil, nu eens de hoop op ontbinding gunstig ingekomen is gebleken, deze niets weigeren. Ofschoon niet zonder vrees, moet hij voor de wetten te moeten stemmen. Hij vraagt zich ten slotte, of deze begrooting een staat bestendigen zou, welke niet handhaafbaar zou zijn voor het vaderland; doch, na verloop van zeven jaren, zijn wij, door eendragt en opofferingen, gebleven die wij waren. Hij spoort aan om voortdurend eene vaste houding te blijven bewaren en met geduld de toekomst te verbeiden. Volharding komt ons duur te staan; doch toegevendheid aangaande billijke bevorderingen zou ons nog meer benoeijelijken.

De heer *van Nagell* heeft met leedwezen gezien, dat, ofschoon de regering bij voortduring blijken van vriendschap van vreemde mogendheden ontvangt, onze staatkundige geschillen nog niet vereffend zijn.

De heer *Op den Hoff* [illegible] dat de gevoelens door aangaande de begrooting [illegible] het blijkt dat het de regering gelukt was, het [illegible] der begrooting te doen gevoelen. Hij wil hierdoor geen verwijt doen aan de meerderheid der leden. Hij erkent dat de vrees om onze vijanden in de handen te werken, sedert het bestaan der hoogst ongelukkige omstandigheden na 1830, genoopt heeft voordragten aan te nemen waartegen men gegronde bezwaren had. Doch eene beraadslaging over eene begrooting moest iets anders dan een woordenspel zijn.

zijn. Hij beschouwt het geheel van de som van uitgaven met dat der middelen, in verband met de voorgestelde vermindering van opcenten. Zouden de lasten der natie verminderd worden, zoo zou ieder der leden met de regering zich daarover verblijden. Doch, zijns inziens, dekken de middelen de uitgaven slechts in schijn, door het trekken pro memorie van verscheiden posten, het overbrengen van andere, enz. — Hij verlangt het brengen van de dotatie op de begrooting, en deelt het gevoelen van den vorigen spreker uit Holland desaangaande niet. Hij houdt het er voor, dat het rijk tot terugbetaling aan het Amort. Syndicaat verpligt is, vermits dat ligchaam schuldeischers heeft, wier belang men niet verwaarloozen mag. — Hij kan niet geheel toegeven dat het bedenkelijk zou zijn, dat men vermindering van lasten zou moeten toestemmen, omdat er de hoop toe geopend was. Want, daar alle voorstellen vooraf gedaan moeten worden, zoo zou dit eene drangreden zijn, om alle verminderingen van belasting, hoe ondoelmatig ook, toe te staan. Over de buitenlandsche aangelegenheden zal hij zwijgen, zoowel omdat daarover mindere vrijheid bestaat als omdat de eigenaardige gelegenheid daartoe in het volgend voorjaar voor zal komen. — Hij had gaarne inlichtingen nopens den staat der koloniale bezittingen verlangd; de vrees voor benadeeling ozer belangen hieromtrent deelt hij niet, want die ons de welvaart dier bezittingen benijden, weten zich de noodige kennis daarvan buitendien wel te verschaffen. Vroeger kwamen opheldering nopens uitgaven uit de koloniale kas minder te pas, vermits drze destijds de hulp van het Moederland nodig had.

De heer *Schimmelpenninck* beperkt zich tot het vroeger door hem gezegde en verlangt het behandelen van de begrooting hoofdstuksgewijze, klaagt over eene strekking tot vermeerdering van uitgaven, over het uitstellen van verbeteringen, over de overschrijving van de 5 pCt. schuld, over de onttrekking van uitgaven aan de begrooting, enz. Hij meent dat het gewoon en buitengewoon vreemd is ondereen gemengd; zegt dat de administratie hare magt uitbreidt, en de Staten-Generaal derzelver magt moeten weten te handhaven. — Onder de bezuinigingen die hij meent, dat de omstandigheden toelaten, noemt hij, onze maristieme etablissementen te verminderen; klaagt over het bouwen van zware schepen, die aan den tegenwoordigen staat der zeevaart ongeevenredigd zijn, en in de dokken rotten. Hij wil een aantal ligte, meest door stoom bestuurde schepen gebouwd hebben. — Tegen het verlangen van sommige leden is hij tegen de vereeniging van de beide voorname eeredienaten in den lande. — Wat bijzonder de middelen aangaat, dringt hij op het, zoo hij zegt, willekeurig uitleggen van twee artikelen der graanwet; zegt, dat de suiker niet proefondervindelijk ondoelmatig is bevonden; dat de finantien, langs den ingeslagen weg, jaarlijks achteruitgaan; doch bij de nog verbazende middelen van den staat en ons krediet, is het verre dat die finantien wanhopende zouden zijn, mits een goed beheer daarvan plaats grijpe, en geene vermindering van lasten, vermeerdering van posten, enz. geschieden, zoolang de staatkundige gesteldheid des lands zulks toestaat. — Hij deelt het gezegde door een' vorigen spreker omtrent de koloniale kas, en meent dat geene eigenmagtige beschikking over de koloniale fonds door de regering moge geschieden. Ten slotte verklaart hij, dat elke verandering in de grondwet, zijns inziens, voorbarig zou zijn, zoo lang de zaken met België niet geregeld zijn.

De heer *van Alphen* beschouwt de begrooting over het algemeen nagenoeg dezelfde als in het vorige jaar; hij klaagt intusschen steeds de onvolledigheid van de begrooting, en schildert de gevaren van bestendiging dier onvolledigheid; want hij vertrouwt nog altijd op hooger magt en op de welwillendheid der Natie. Slechts moet men zich zelf niet nopens gevaar misleiden; er bestaat geen moed, gevaar te trotseren, dat men niet kent. Hij noemt den tegenwoordigen stand van zaken van Europa een mengelmoes van onbestemdheid, niet voorzien door *Napoleon*, toen hij zeide, dat dit werelddeel de buit van republikeinen of kozakken zou worden. Alles komt voor ons er op aan aan de industrie te bevorderen de takken van volksbestaan te verzekeren. — Hij zal nadere inlichtingen afwachten tot bepaling van zijne stem nopens twee voordragten; aan die nopens de inkomsten kan hij zijne goedkeuring niet geven.

De heer *Repelaer* is mede tegen de vermindering van opcenten op het tegenwoordig oogenblik; merkt in sommige hoofdstukken van uitgaven eene neiging tot verhooging op. Hij brengt nog ande aanmerkingen in het midden, en zal nadere inlichtingen afwachten.

De voortsetting der beraadslagingen werd bepaald op heden [illegible].

— De [illegible] zaterdag, onder voorzitterschap van Z. M. den Koning, vergaderd geweest. Door Hoogstdenzelfs zijn de personen van *G. Michel* en *Pieter Breur*, de eerste veroordeeld wegens moedermoord en de tweede wegens moedwilligen manslag, van de doodstraf vrijgesteld en tot andere straffen veroordeeld; terwijl het verzoek om gratie van *E. Koster*, veroordeeld wegens vadermoord, is gewezen van de hand.

— Door Zijne Majesteit zijn tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen benoemd: te Terborgh, *G. W. G. Caymans*, thans te Heeteren; te Heeteren, *J. J. C. P. Jister*, thans te Hoevelaken; te Hoevelaken, *T. J. E. H. van Grotenhuis*, eerste luitenant bij de 2de afdeeling mobiele Noord-Brabandsche schutterij en gewezen landmeter; te Nijkerk, *T. G. P. Arnold*, thans te Barneveld; te Barneveld, *A. Dijckmeester*, thans te Zoelen; te Zoelen, mr. *J. van Zwieten*, thans te Westervoort; en te Westervoort, *C. de Wilde*, eerste luitenant bij de mobiele geldersche schutterij, alsmede tot ontvanger voor de rijnvaart te Lobith, *H. Castanien*, thans bestuurder op bemeldde kantoor.

— Naar men vernomen heeft Z. M. de Koning jhr. *Klerck*, kommandant van de afdeeling grenadiers, benoemd tot generaal-majoor effectief van de 1ste brigade der 1ste afdeeling, en tevens hem met het voorschreven bevelhebberschap voortdurend belast.

— Met den 1sten Januarij aanstaande zal bij de afdeelingen grenadiers en infanterie, de beide bataillons jagers en korps mineurs sappeurs respectivelijk een fonds worden opgerigt, ten laste waarvan al de herstellingen aan wapenen en ledergoed, mitsgaders vervroegde vernieuwingen van dusdanige voorwerpen welke buiten schuld van de bruikers of bewaarders plaats moeten hebben, zullen geschieden.

— Eergisteren is van de werf te Fijenoord nabij Rotterdam, behoorende aan de Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij, te water gebragt eene voor rekening van dezelve Maatschappij grootendeels van ijzer gebouwde stoomboot, bestemd tot het vervoeren van passagiers en goederen tusschen Rotterdam en Keulen, en is denzelfden dag aldaar de kiel gelegd van eene andere stoomboot, mede voor dezelfde vaart bestemd, welke geheel van ijzer zal worden gebouwd.

— Uit 's Bosch meldt men van den 14den, dat een der leeuwinnen uit de menagerie van de heeren *Martin en Comp.*, den nacht te voren aldaar een jong heeft geworpen.

— Men heeft thans berigten uit Batavia tot den 28sten September ontvangen. Z. K. H. Prins *Hendrik* bevond zich sedert de vorige maand te Buitenzorg, alwaar uit hoofde van 's Prinsen tegenwoordigheid, een aantal feesten werden gegeven. Er waren op Batavia nog geene nadere tijdingen omtrent de overgave van Bonjol ontvangen. — Men had er brieven van Banjermassing, op het eiland Borneo, van den 3osten Augustus. Aldaar was 's Konings verjaardag met veel luister gevierd; het residentiehuis was met ongeveer 3ooo lichten versierd.

Door Z. Exc. den gouverneur-generaal van Neêrlands Indie is benoemd tot kolonel de luitenant kolonel en kommandant van het korps kavallerie *I. J. Perie*, met bepaling dat hij als zoodanig zijne tegenwoordige functien zal blijven uitoefenen.

— Z. M. de koning van Pruissen heeft de belasting op den most van den wijn die dit jaar gewonnen is, uit hoofde van dezelfs geringe hoedanigheid, kwijtgescholden.

— Op de oude bibliotheek van Upsal, bevinden zich nog eenige ijzeren kisten met papieren door koning *Gustaaf III* nagelaten. Het bij 's konings testament bepaalde tijdstip dat deze kisten mogen geopend worden, valt dit jaar in. Men verwacht daarin zeer belangrijke geschiedkundige bescheiden te vinden.

In de zitting der belgische kamer van vertegenwoordigers van eergisteren werd door den minister van finantien een ontwerp aangeboden voor de autorisatie, om, terwijl de begrooting der ontvangsten nog niet aangenomen is, de belastingen voor de twee eerste maanden van het volgend jaar op den bestaanden voet te innen. Op verlangen van verscheiden leden werd door de kamer bepaald, dat op heden rapport zou uitgebragt worden op het verzoek der stad Brussel betrekkelijk de schadevergoedingen voor de plunderingen in die stad; eene zaak die altijd sleepende is gebleven. Voorts werd besloten om op aanstaanden maandag de discussie eener voorgestelde wet op de sterker aan te vangen.

Van de Luxemburger zaak had men gisteren te Brussel niets nadere vernomen. Een los gerucht hield, dat het garnizoen der vesting Luxemburg met een regiment pruissische troepen versterkt was.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (15 December) waren genoteerd: Belg. 101¼; O. Metall. 105; Sp. Ardoin 19⅜; Nap. r. 92; B. Tav. 39; Sicil. 90½; Rom. L. 101⅛; Braz. 79¾, 80¾. Wisselk. op Amst. en Rott. ⅝ pCt. pr. kont.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Uit *Rothenburg*, in het Würtembergsche, meldt men, dat zekere heer Jaunan, oudste lid van het bisschoppelijk kapittel, en bezitter eener fraaije verzameling schilderijen, van eenen zijner aanverwanten een aantal kleine schilderstukken had geërfd, waaronder vier, die, behalve hunne bijzondere kunstwaarde, ook eene geschiedkundige belangrijkheid hadden, als zijnde stukjes door den vermaarden Holbein geschilderd, alle op koper en rond van vorm, hebbende omtrent vier duimen middellijn. Een dier stukjes is het portret van Holbein zelf. Beneden aan de linkerzijde ziet men zijn naamcijfer H. H. en onmiddellijk daaronder: Æ (*aetatis*) 23; ter regter zijde staat het jaartal 1520. Door deze cijfers nu wordt beweerd dat alle onzekerheid omtrent de geboorte van den vermaarden schilder, door sommigen in het jaar 1496, door anderen in 1498 gesteld, was opgeheven, blijkende het thans dat hij in 1497 is geboren. Op de achterzijde van het portret staat: Holbein, *pictor*. Zoo als Holbein hier afgebeeld is hadt hij een mager, maar zeer schrander voorkomen; met buitengemeen dikke lippen. De drie andere portretten zijn van den vermaarden Oecolampadius, diens vrouw en dochter. — Naar men meldt is het derde deel der reizen van den vermaarden Niebuhr in *Arabie*, hetwelk nu omtrent zestig jaren geleden te *Kopenhagen* ter perse lag, doch toenmaals door een' brand in de drukkerij, waar het werk opgelegd was, geheel vernield werd, thans te *Hamburg* op nieuw ter perse, om nog voor het einde van het jaar in het licht te verschijnen.

Frankrijk. — Op voorstel van den minister voor het openbaar onderwijs, de Salvandy, heeft de Koning in de faculteit der wetenschappen aan de hoogeschool te *Parijs* een' nieuwen leerstoel opengesteld voor de natuur- en proefondervindelijke werktuigkunde, en tot dezelfs vervulling benoemd den heer Poncelet, lid der Akademie.

Aan het collegie van *Frankrijk* is een leerstoel gesproid voor de natuurlijke geschiedenis der bewerktuigde ligchamen en tot hoogleeraar daarvoor benoemd het oudste lid der faculteit van wetenschappen te *Straatsburg*, Duvernoy. — Een jeugdig doch reeds vermaard kunstenaar Alfred Johannot is den 7den dezer te *Parijs*, na eene langdurende uitterende ziekte, in zeven-en-dertigjarigen ouderdom overleden. Alfred Johannot en zijne nog levende jonge broeder Tony, wiens leermeester hij was, leidden zich reeds vroegtijdig en de graveerkunst toe; tot de teekenkunde vervolgens overgaande, ontwikkelde hij in eene groote menigte van kleine composities den gelukkigsten aanleg, gepaard met het rijkste vernuft in de oneindige verscheidenheid der behandelde onderwerpen welke hij tevens met een diep en juist gevoel wist voor te stellen. Aan de beide broeders zijn de fraaije teekeningen te danken, die bij de werken van Byron, Walter Scott en Lamartine kunnen gevoegd worden; terwijl men zeggen kan, dat zij de stichters zijn geweest van die school van teekenaars door wie de duizenden teekeningen, vignetten enz. vervaardigd zijn, welke de jongste prachtuitgaven der fransche klassieke werken versieren. Bij de gezegde composition voegde Alfred weldra te teekeningen in kleuren, gezegd *à l'aquarelle*; daarna stoutet geworden, begon hij ook de schilderkunst in olieverw te beoefenen en slaagde daarin niet minder gelukkig. Op het Museum van Versailles worden verscheidene stukken van hem gevonden; eene uitmuntende compositie van hem is: *de hertogin van Orleans aan het volk den slag van Offenbach aanbiedende*; op de jongste tentoonstelling te *Parijs* zag men van hem een stuk voorstellende *de hertogin van Guise regt vragende van Karel IX.* Hij stelde zich voor, op de eerstvolgende tentoonstelling op de Louvre twee stukken, *de Intogt van Karel II* te *London* en *Elizabeth* ten toon te hangen, doch mogt zijn ontwerp niet vervuld zien. In den loop van den zomer naar *Baden* gereisd, overviel hem daar eene ziekte, die tot eene teering overging, welke hem ten laatste voor de kunst, zijne vrienden en betrekkingen wegnam. — Door den heer Lamartine wordt thans in de hervormde *Sorbonne* voor een talrijk publiek eene wijsgeerige, geschiedkundige cursus over de gebeurtenissen en den loop der achttiende eeuw gehouden. Door hem is bij die gelegenheid aangekondigd, dat er eerlang een nieuw werk van hem verschijnen zou, onder den titel van: *Mémoires, opinions philosophiques, et littéraires par Lacretelle*. Een kostbaar werk over de schilderkunst op glas, bevattende proeven dier kunst van de twaalfde eeuw tot op den tegenwoordigen tijd is te *Parijs* door den heer F. de Lasteijrie aangekondigd. Eene nieuwe éditie, in 15 deelen notave de deles, van de *Victoires et conquetes des Français, de* 1789 à 1815 met 150 platen in folio, wordt te *Parijs*, door Panckoucke, aangekondigd tegen fr. 5,50 het deel. — Het dagblad van Rousseau verhaalt dat de zoon van Boileau de compositie eener opera voltooid heeft, waarin zijns vaders talent kenbelijk doorstraalt. Deze opera zou op eene der schouwburgen van *Parijs* worden opgevoerd.

Petersburg. — De Petersburger akademie van Wetenschappen heeft de nagedachtenis van den laatsten wiskundige Leonhard Euler, op het kerkhof der Dreifaldheid, waar hij begraven ligt, een gedenkteken doen plaatsen, bestaande in eene sarcophaag uit geslepen Finlandschen graniet. In 1741 te *Basel* geboren kwam Euler, als zwakjig knaapje toegetreden, reeds een prijs bij de Parijsche Akademie behaald had, als adjunct in de mathematische Wetenschappen aan de pas opgerigte Petersburger Akademie en ontwikkelde daar ten volle zijn verwonderlijk genie. Na een vertienjarig verblijf ging hij als hoogleeraar der wiskundige klassen aan de koninklijke Akademie naar *Berlijn*, keerde echter in 1766 naar *Petersburg* terug, waar hij den 18den September 1783 zijn roemvol en werkzaam leven besloot. — Uit *Dorpat*, werd gemeld dat de hoogleeraar Parrot, die eene reis naar de *Noordkaap* ondernomen heeft, deze kaap den 6den September had bereikt, en gedurende de twaalf volgende dagen, door een helder weder begunstigd, met het beste gevolg de door hem voorgenomene waarnemingen aldaar had kunnen doen. Den 19den September verliet hij weder de *Noordkaap*, doch moest wegens stormachtig weder zijn gedurende twaalf dagen te *Havesund* op de westen van de Kaap, en later nog twee dagen ergens in eene wijkplaats ankerhouden. Zijn laatste schrijven was van *Maaso*, een eiland aan deze zijde van de kaap.

Het Amsterdamsche beurs van gisteren (*15 December*) waren genoteerd: Ned. Werk. Sch. 2½ pCt. 55⅝; Id. 5 pCt. 101⅞; Amort. Syndik. 4½ pCt. 93¼; Handelm. 122⅞; O. Indie 5 pCt. 98⅝; Obligns van 25 of 1903. Metall. 100¹³/₁₆; Columb. 17¼; Brouwerij.

HET HOOGE TOESTEMMING.

Het Gezelschap DE JONGE HEREN, GROEPISTEN en DANSTOONEELEN van Weenen, zal de eer hebben op Maandag den 17den dezer eene *Zevende Representatie* te geven, in de Tent, staande op het Kasteelplein, bestaande in ACROBATISCHE EXERCITIEN met en zonder Balanceerstok, door het gansche Gezelschap, gevolgd door: DE DRIE ROMEINEN, Dans op drie Knoopen. Na hetzelve: JOCKO, of DE AAP VAN BRAZILIE, Groot Ballet-Pantomime in 2 Bedrijven, versierd met Nieuwe Decoratien, Wilden Dans, Bengaalsche Verlichting, enz. Ten slot: DE GROOTE OPTOGT, en buitengewone Kunstvertooning van de vergelijkelijke OLYPHANT, Mademoiselle HADA.

Heden Dinsdag zal dezelve hebben een Pantomimische Voorstelling met gemelde Olyphant voor te stellen, waarop zij zich met regt kan beroemen, dat iets zoodanigs nimmer voor de oogen van iemand is ten uitvoer gebragt.

De aanvang is precies ten 6 ure.

De directie beveelt zich in de gunst van Bredaasch kunstliefde, en hoopt dat zij met haar talrijk Gezelschap, door go de uitvoering, Costumes, fraai verlicht en goed versierd decoraal, zich zulks zullen waardig maken.

F. NEISZ en L. CIERF en COMP.
Directeurs.

*** Bij L. HARTOGENSIS, Splitter der Koninklijke Nederlandsche Loterij, nabij het Postkantoor te *'s Bosch*, bij wien behalve de in vorige Loterijen getrokkene hooge Prijzen, wederom in de afgeloopene 172ste Loterij op N°. 17336 de Premie van de *f* 100,000, op N°. 9957 de Premie van de *f* 10,000 en nog meer kapitale prijzen getrokken zijn, zijn voor de aanstaande 173ste Loterij wederom HEELE en GEDEELTEN van LOTEN, volgens Prijs-Courant, te bekomen.

De Trekking der Eerste Klasse begint 27. December 1837.

UIT DE HAND TE KOOP.

Het LOGEMENT, *den Admiraal Zoutman*, te *Oudenbosch*. Te bevragen bij de Eigenaars aldaar.

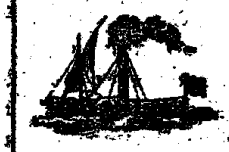

STOOMBOOTEN.

WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Varende in het Beurt-veer tusschen NIJMEGEN en ROTTERDAM, vice versa.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE,
ieder Zondag, Dingsdag en Donderdag,
's morgens ten 7 ure, en

Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN,
ieder Maandag, Woensdag en Vrijdag,
's morgens ten 6 ure.

Nadere informatien worden gegeven te Nijmegen ten Kantore der Onderneming aan de Waal, te Tiel bij J. Deerns; te Bommel bij G. van Dreis; te Gorcum bij L. de Beer; te Dordrecht bij C. Smits aan den Riedijk; te Rotterdam bij N. Serrijt; te Delft bij de Erven Rodenburg, en te 's Hage bij L. Staas.

*** Bij VAN GILICK en HERMANS, Boekhandelaars te *Breda*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

I. De OVERLEVERING, door Friedrich Leopold, Graaf van *Stolberg*, naar aanle ding van het ter beantwoording opgeven der vragen: » *Wat heeft men onder de kerkelijke overlevering te verstaan?*" enz. Als Prijsstof, door Feyler's Godgeleerd Genootschap, uit het Hoogduitsch vertaald door Mr. G. J. F. Terhoast, Advocaat te *Sneek*. Met kerkelijke goedkeuring. Prijs 90 Cent.

II. VERZAMELING van REKENKUNDIGE OPGAVEN, ten dienste van gevorderde Leerlingen en aankomende Onderwijzers, door H. Snijders, Schoolonderwijzer te *Kapelle*, Eiland *Zuid-Beveland*, tweede honderdtal. Prijs 25 Cent.

III. IETS over de LOGARITHMEN en derzelver gebruik, door H. Strootman. Prijs 60 Cents.

IV. VRAAGSTUKKEN en OEFENINGEN ter Toepassing van het Geleerde in de Beginselen der Meetkunst, van S. F. Lacroix, derde verbeterde druk, door H. Strootman. Prijs 60 Cents.

Ter Pers:

OPLOSSINGEN van de VRAAGSTUKKEN en OEFENINGEN ter Toepassing van het Geleerde in de Beginselen der Meetkunst, Stelkunde en Trigonometrie van S. F. Lacroix.

*** Bij J. VAN DE VELDE OLIVIER, te *Zierikzee*, is uitgegeven en bij Broese & Comp., te *Breda*, verkrijgbaar gesteld, het volgende MUZIKSTUKJE getiteld:

Op het onverwacht ontsiaden van H. M. de Koningin, den 12. October 1837, door E. P. Roorda van Eysinga, Hoogleeraar in de Taal-, Land- en Volkenkunde der O. I. Bezittingen aan de K. M. Akademie te *Delft*. Muzik gesteld met begeleiding van Fortepiano. Koning op Staan gezongen door Kollen en Bloest, Muziekhandelaars te *Middelburg*. Prijs . . . . . 60 Cents.

Dit gevoelvol Stukje is, als blijk van dankbare nagedachtenis van Nederlands Koningin, op de jongste jaarlijke Vergadering van het Departement *Breda*, der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, door de Muzik der K. M. Akademie met begeleidende Zang, uitgevoerd geworden.

Te Breda, bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.